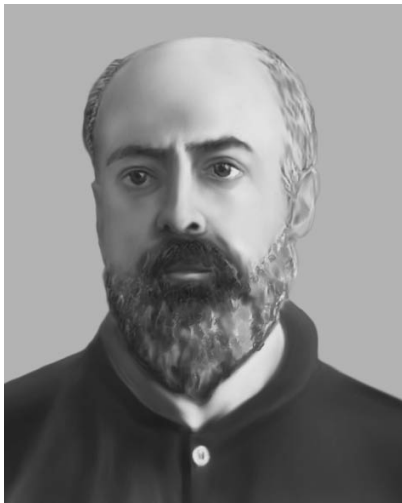

ВОЛІН Всеволод Михайлович (Волин Всеволод Михайлович; справж. — Ейхенбаум; 02. 08. 1882, м. Воронеж, РФ — 18. 09. 1945, Париж) — російський громадсько-політичний діяч. Брат [Б. Ейхенбаума](#). У рев. русі від поч. 1900-х рр. 1905–11 В. — чл. Партії соціалістів-революціонерів, один із засновників С.-Петербур. Ради робочих депутатів. 1907 заарешт. за участь в експропріаціях і засланий до Сибіру. 1908 втік до Франції. Після викриття провокацій. діяльності Є. Азефа відійшов від есерів. 1911–14 В. — анархіст-комуніст, один із засновників закордон. рос. анархіст. руху. Разом з А. Карелініним створив групу Вільних соціалістів (Париж, 1912; від поч. 1913 — Братство вільних общинників), був чл. ред. ж. «Молот», співроб. анархіст. г. «Голос Труда». Від 1914 — анархіст-синдикаліст. Під час 1-ї світової війни був учасником Комітету интернац. дії. Учасник з'їздів та зібрань анархістів у Парижі. 1916 за антимілітарист. пропаганду кинутий до концтабору, звідки втік до США та

продовжив роботу в г. «Голос Труда». 1917 повернувся до Росії, де виступав одним з організаторів петрогр. Союзу анархо-синдикаліст. пропаганди, був одним з ред. друков. органів союзу г. і ж. «Голос Труда». Негативно ставився до перемоги більшовиків у жовтні 1917. 1918 воював в Україні у складі анархіст. партизан. загону проти військ гетьмана П. Скоропадського і австро-німців. Після повернення з фронту працював лектором у Відділі нар. освіти Воронеж. губ. (кін. літа 1918). 1918 брав участь у створенні Конфедерації анархіст. організацій України «Набат» у Харкові. 1919–20 — один із ред. г. «Набат». Від 1919 — лектор у Відділі нар. освіти Харкова. Був найближчим сподвижником Н. Махна, представником Військ.-рев. ради. Із П. Аршиновим та О. Таратуютою виступав актив. ідеологом махнов. руху. 1920 арешт. рад. владою за «ворожу пропаганду». 1922 висланий з Росії. За кордоном співпрацював з анархіст. емігрант. вид. «Анархичный вестник» (Берлін), «Голос Труда» (Буенос-Айрес) та ін. У 1930-х рр. В. — секр. Н. Махна в Парижі і чл. Видавничого комітету Н. Махна.

Основні праці

Революция и анархизм: Сб. ст. Б. м., 1919; Конфедерация анархистских организаций Украины «Набат». Б. м., 1919; Дон и добровольческая армия: Очерки недавнего прошлого. Ростов-на-Дону, 1919; Гонения на анархизм в Советской России. Берлин, 1922. № 1 (співавтор).

Рекомендована література

1. Максимов Г. П. За что и как большевики изгнали анархистов из России?: К освещению положения анархистов в России. Штеттин, 1922.

[Р. В. Пилипчук](#)

Бібліографічний опис:

Волин Всеволод Михайлович / Р. В. Пилипчук // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-27629>. — Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).